

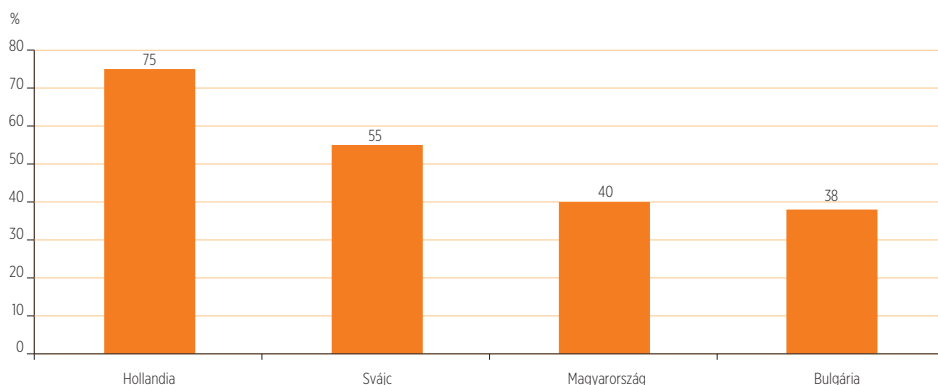
GYERMEKVÁLLALÁSI TERVEK

Fontos információt hordoznak a párok, kérdezettek saját gyermekvállalási terveire vonatkozó adatok, amelyeket kérdőíves kérdéssel lehet mérni. A kérdés formája, a válaszlehetőségek listája nagyban befolyásolja a válaszokat, és a nemzetközi gyakorlatban nincs bevett egységes kérdésési mód. A válaszok szempontjából az is fontos, hogy milyen időintervallumról van szó, vagyis hogy a tervek milyen időszakra vonatkoznak. A panel vagy követéses kérdőíves vizsgálatok lehetővé teszik, hogy a tervek megvalósulását is mérjük, hiszen két időpontban ugyanazokat az embereket kérdezzük meg mind gyermekvállalási terveikről, mind a gyakorlatukról.

A gyermekvállalási tervekre vonatkozó kérdéseknek van néhány speciális, külön nevesített fajtája. **Saját családba tervezett gyerekszám** alatt a már életben lévő és a még kívánt gyermekek együttes számát értjük, míg a **kívánt gyerekszám** csak a még tervezett gyermekek számára vonatkozik.

A gyermekvállalási tervekre és változásaira vonatkozó adatok fontos támpontjai a családpolitikának, mivel e politika egyik alapvető célja, hogy legalább a kívánt gyermekek megszülessenek. A tervek módosulásának iránya és mértéke ugyancsak fontos támpontot jelent a családpolitika számára. Mérni lehet velük az egyes intézkedések hatását vagy hatástalanságát, a változások okainak feltárása pedig megalapozhatja a jövőbeni intézkedések céljait, tartalmát és eszközeit.

Ábra: A két éven belül gyermeket tervezők közül terveit megvalósítók aránya néhány európai országban a 2000-es évek végén

Forrás: Kapitány B. – Spéder Zs. (2012): Gyermekvállalás. In: Óri P. – Spéder Zs. (szerk.): *Demográfiai portré 2012. Jelentés a magyar népesség helyzetéről*. KSH NKI, Budapest: 31–44.

Az ábra arról tanúskodik, hogy a tervek megvalósítása országonként igencsak változó arányban történt meg a 2000-es évek végén, és a magyarországi arány inkább alacsonynak tekinthető.